

[Kurt Hansen.]

arbejdskraften ud to gange om dagen. Det ville oplagt være en mulighed.

Jeg tror, at generelt ville det forholde sig sådan, at deltidarbejde ville betyde en tempoopskruning, og denne tempoopskruning ville i sig selv have den efter vores mening negative virkning, at den slår ind og skaber en decideret forringelse af værdien på arbejdskraften. Det er vi ikke særlig glade for. Men hvis man kan skabe sikkerhed for, at kun folk, som har en reel interesse i dette ud fra en bestemt situation – at de har børn, at de er blevet ældre – kommer på deltid, og at det ikke får indflydelse og konsekvenser i øvrigt på arbejdsmarkedet, vil vi da godt være med til noget sådant.

Ordføreren for forslagsstillerne (Bertel Haarder) (V):

Venstre ønsker ikke, at nogen skal blive tvunget til noget som helst. Vi ønsker tværtimod at give lønmodtagere og arbejdsgivere på den enkelte arbejdsplads større frihed til at aftale arbejdstider, der afviger fra normen, når de kan blive enige derom, og kun når de kan blive enige derom. Begge parter har altså vetoet. Det bedes fru Alice Hedegaard og hr. Kurt Hansen bemærke.

Friheden er i dag stærkt beskåret, fordi overenskomsterne på meget store områder rummer bestemmelser om, at man ikke må omsætte fuldtidsstillinger til deltidstillinger, og vi ønsker, at ministeren skal optage forhandlinger med arbejdsmarkedets parter for at få fjernet disse hindringer, fordi det er en sag, der angår socialpolitikken, herunder familiepolitikken og ældrepolitikken. Derfor kan vi ikke afvise enhver tale om noget sådant med henvisning til den hellige aftalefrihed for organisationerne, for her drejer det sig om de enkeltes frihed til hver på deres sted at aftale afvigende arbejdstider, hvilket jo ikke generer andre virksomheder det allermindste; dér kan begge parter blot sige nej. Blot én af dem siger nej, bliver der ikke noget ud af det. Det er kun, når begge kan blive enige, at dette overhovedet kommer på tale.

Det er også et spørgsmål om at give småbørns forældre friere valg af familiemønsteret, og det er et spørgsmål om at give de mange ældre, som ifølge denne HK-undersøgelse, som vi lægger megen vægt på, meget gerne vil bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet, mulighed herfor. $\frac{1}{3}$ af dem vil gerne fortsætte ud

over deres faste aldersgrænse, men de fleste stiller som betingelse, at de kan få deltidarbejde. Det har vi ingen begrundelse for at nægte dem. Derved er de jo med til at øge den indkomstmasse og tjene de penge, hvoraf finansministeren skal tage sine skatter. Vi har ingen begrundelse for at hindre nogen i at være erhvervsaktive, hvis de ønsker det.

Det er også et spørgsmål om arbejdsproduktivitet. Nogle steder er det simpelt hen praktisk, og dér har man virkelig gode erfaringer med deltidarbejde. Jeg kan ikke acceptere den begrundelse, som bl. a. hr. Kurt Hansen kom med, nemlig at netop fordi der nogle steder er fordele ved det, vil man ikke gå med til det, for arbejdsgiveren skal sandelig ikke have en fordel, han ikke har betalt for. Som om lønmodtagerne i kongeriget Danmark er helt uden midler. Det synes jeg dog ikke vi har indtryk af at de er.

Nogle tror, at dette forslag er et forslag til bekæmpelse af arbejdsløsheden – jeg tror, at bl. a. hr. Lindinger havde tolket det sådan – men det er det ikke. Vi håber, at så mange som muligt af dem, der i dag er uden for arbejdsmarkedet, især af de ældre, vil benytte en øget adgang til deltidbeskæftigelse til i endnu nogle år at holde dampen oppe. Det kan man som regel oven i købet få deres læger til at anbefale.

Forslaget skal ses i sammenhæng med vores forslag om at afskaffe konfiskeringen af pensionisters ekstraindtægter, det forslag, der var til behandling i forgårs. Det ville være lykkeligt, om vi kunne vende den udvikling, der betyder, at flere og flere bliver skubbet ud af arbejdsmarkedet, hvorved der bliver færre til at yde og flere til at leve af andres betalte skatter. Vi tror nemlig, ligesom alle økonomer, ikke en døjt på spådommen om permanent arbejdsløshed på grund af automation. Aldrig har så få været ansat ved funktioner, der kan automatiseres. Behovene er aldeles uendelige, og mængden af arbejde er uendelig i ethvert samfund, også selv om man begrænser det arbejde, der belaster miljø og ressourcer. Hvis vi selv skulle producere vores nuværende forbrug, havde vi fuld beskæftigelse, det beviser betalingsbalanceunderskuddet, og derfor mener jeg, at socialdemokratiet i højere grad skulle interessere sig for forslag af denne art end for forslag om sabbathalvår hvert 5. år, og hvad andet man har diskuteret i Oslo, for derved er man jo med til at undergrave velfærdssamfundets ind-